

BİTKİ TOPLULUKLARININ ÖZELLİKLERİ VE COĞRAFİ DAĞILIŞI

TROPİKAL YAĞMUR ORMANLARI

- Ekvatorial iklim bölgesinin doğal bitki örtüsüdür.
- Görüldüğü yerler her mevsim yağışlı olup, bu yerlerin yıllık yağış miktarı 2000 mm'nin üzerinde, sıcaklık ortalaması ise 20-25 °C civarındadır.
- Bitkiler, yıl boyunca yeşil kalır.
- Bitki türleri bakımından çok zengindir, ağaçların boyu 50-60 metreyi bulmaktadır.

Coğrafi Dağılışı: Amazon Havzası, Afrika'da Senegal'den Gine Körfezi'ne kadar olan saha ile Kongo Havzası, Güneydoğu Asya adaları

MUSON ORMANLARI

- Muson iklim bölgesinde görülür.
- Görüldüğü yerlerde yıllık yağış miktarı 2000 mm civarında olup, yıllık sıcaklık ortalaması 15-20°C'dir.
- Yağışların %85'i yazın görüldüğünden yaz aylarında yeşillenen bu ormanlar, kışın yapraklarını döken ağaçlardan oluşur.
- Ekvatorial yağmur ormanlarına göre türce fakirdir.
- Muson ormanlarının tipik ağacı teak ağacıdır.

Coğrafi Dağılışı: Güney Hindistan, Doğu ve Güney Çin, Güneydoğu Asya, Japonya, Mançurya Tayland, Vietnam, Endonezya, Kore, Filipinler ve Avustralya'nın kuzeybatısı

KARIŞIK ORMANLAR

- Orta kuşağın her mevsimi yağışlı okyanusal iklim bölgelerinde görülürler.
- Geniş yapraklı ve iğne yapraklı ağaçlardan oluşurlar.
- Görüldüğü yerler her mevsim yağışlı olup, yıllık yağış miktarı 1000 mm'nin üzerinde, yıllık sıcaklık ortalaması 15 °C'dir.
- Özellikle dağların denize dönük yamaçları yoğun bir orman örtüsüyle kaplıdır. Bu bölgedeki ormanlar, yüksekliğe göre kuşaklar oluşturur.
- Ağaç türleri, ekvatorial yağmur veya muson ormanları kadar fazla değildir.

Coğrafi Dağılışı: Batı Avrupa, Kafkaslar, Anadolu, Kuzey Amerika'nın kuzeybatısı, Güney Şili, Avustralya'nın kuzeydoğusu ve Yeni Zelanda

TAYGA ORMANLARI

- Sert karasal iklimin nemli alanlarında görülürler.
- Sıcaklığın düşük olmasından dolayı iğne yapraklı ağaçlardan oluşur.
- Tayga ormanlarında çoğunlukla kozalaklı ve iğne yapraklı ağaçlar yer alır. Karaçam, ladin ve köknar bu bölgedeki başlıca ağaç türleridir. Bunların yanı

sıra tayga ormanlarında huş ağacı, titrek kavak, söğüt ve üvez ağacı gibi bazı geniş yapraklı ağaçlar da görülür.

Coğrafi Dağılışı: Sibiryaya, Kanada ve Doğu Avrupa (İskandinavya)

MAKİ

- Akdeniz ikliminin bitki örtüsüdür.
- Bodur ağaçlardan ve çalılardan (yabani zeytin, defne, koca yemiş, mersin, keçiboynuzu, zakkum, süpürge çalısı, kermes meşesi) oluşurlar.
- Daima yeşil yapraklı olan makiler, kuraklığa dayanıklı oldukları hâlde soğuğa karşı fazla dayanıklı değildir.
- Makilerin yaprakları, su kaybını önlemek için, keçeli veya mumsu reçineli bir katmanla kaplıdır.
- Yıllık sıcaklık ortalaması 15–20 °C iken yıllık sıcaklık ortalamasının 600-1000 mm olduğu alanlarda görülürler.

Coğrafi Dağılışı: Akdeniz Havzası, Güney Portekiz, Afrika'nın güneyinde Kap Bölgesi, Avustralya'nın güneybatısı ve güneydoğusu, Orta Şili ve ABD'nin Kaliforniya eyaletinde

SAVAN

- Savan iklim bölgelerinde görülen uzun boylu ot topluluklarıdır.
- Geniş alan kaplayan savanlar içerisinde kurakçıl nitelikte tek tek ağaçlara veya ağaç kümelerine de rastlanır.
- Savanların görüldüğü yerlerde yazlar yağışlı, kışlar kurak geçmektedir. Ortalama yıllık yağış miktarı 1500 mm civarındadır. Yıllık sıcaklık ortalaması 20°C'dir.
- Yaz yağışlarına bağlı olarak yeşeren bu otlar, kış mevsiminin kurak geçmesinden dolayı sararır.

Coğrafi Dağılışı: 10°-20° kuzey ve güney enlemlerindeki Sudan, Çad, Nijerya, Mali, Moritanya, Brezilya, Venezuela, Kolombiya, Peru, Angola, Zambia, Malavi, Tanzanya ve Bolivya

BOZKIR (STEP)

- Orta kuşağın yarı kurak iklim bölgelerinde görülen seyrek ve cılız ot topluluklarıdır.
- Stepelerin görüldüğü yerlerde yıllık yağış miktarı 250-400 mm, sıcaklık ortalaması 10-12 °C arasındadır.
- İlbahar yağışlarına bağlı olarak yeşeren bu otlar, yaz kuraklığından dolayı sararır.
- Bozkırlardan bazıları orman alanlarının yok edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu tür bozkırlara **antropojen bozkır** denir.
- Başlıca step türleri; yavşan otu, üzerlik otu, geven, yumak, çoban yastığı, kekik, adaçayı ve sığır kuyruğudur.
- Bu ot topluluklarına Rusya'da **step**, Amerika Kitası'nda **pampa** denir.

Coğrafi Dağılışı: 30°-50° enlemleri arasında karaların iç kesimlerinde görülür. Orta ve Doğu Avrupa, Orta Asya, ABD'nin iç kesimleri ve Arjantin

ÇAYIR

- Orta kuşak karasal ikliminin yarı nemli sahalarında veya yüksek dağlarda görülen ve yaz boyu yeşil kalan, bozkırlardan daha gür ot topluluklarıdır.
- Yazların serin ve yağışlı geçmesi, çayırların yeşil kalmasını sağlamaktadır.
- Orman üst sınırından sonra yetişen çayırlara, dağ çayırları (alpin çayırları) da denilmektedir.

Coğrafi Dağılışı: Orta kuşak karasal ikliminin yarı nemli sahalarında veya yüksek dağlar. ABD, Kanada, Çin ve Rusya

TUNDRA

- Tundra iklim bölgesinde görülen soğuğa dayanıklı otsu bitki topluluklarıdır.
- Bunlar kısa ve serin geçen yaz döneminde yeşerirler.
- Tundra alanlarında yıllık yağış miktarı 200-250 mm dolayındadır.
- Sıcaklık yetersiz olduğu için ağaçlara rastlanmamaktadır. Sıcaklık en fazla 10 °C'ye çıkarken en soğuk dönemde -30, -40 °C'ye kadar iner.

Coğrafi Dağılışı: Avrupa'nın kuzey kıyıları, Kuzey Sibiryaya, Kuzey Kanada, Grönland Adası kıyıları, Güney Amerika'nın güney kısımları ve orta kuşaktaki yüksek dağlar.

ÇÖL BİTKİLERİ

- Kuraklığa dayanıklı olmaları, su tutabilmeleri ve buharlaşmayla su kaybını azaltacak yapıda olmaları en önemli özellikleridir.
- Kök sistemleri derinlere doğru gelişmiştir.
- Geniş kum örtüleri veya kayalıklardan oluşan bu bölgelerde yıllık yağış miktarı 200 mm'nin altındadır.
- Günlük sıcaklık farkı 50 °C'yi bulabilmektedir.
- Çok seyrek olarak dağılmış bulunan kurakçıl otlar, çalılar ve kaktüsler en yaygın bitki türleridir. Ayrıca yer yer hurma ve palmye ağaçlarından oluşan vahalar da yer almaktadır.

Coğrafi Dağılışı: Afrika'da Büyük Sahra, Ortadoğu'da Necef, Asya'da Gobi, Taklamakan, Avustralya'da Gobbon ve Gibson, Güney Afrika'da Kalahari ve Namib, Güney Amerika'da Patagonya, Atacama ve Peru, ABD'nin güneybatısı

**COĞRAFYA
HOCASI**